

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут журналістики і масової комунікації
Кафедра соціальної роботи та богослов'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри соціальної
роботи та богослов'я

(підпис)

Станіслав КАТАЄВ

«26» 08 2026 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності В8 Богослов'я,
освітня програма «Богослов'я»

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В8 Богослов'я, освітня програма «Богослов'я»/ Класичний приватний університет. – Запоріжжя : КПУ, 2026. – 21 с.

Розробники: проф. Соловій Р.П., проф. Северинюк В.М. доц. Семенюк І.В., доц. Капустін І.С., І.І. Облєс, І.В. Рябко.

Рекомендовано кафедрою соціальної роботи та богослов'я, протокол №1 від 26 серпня 2026 р.

ВСТУП

Відповідно до освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності В8 Богослов'я (освітня програма Богослов'я) підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи є формою атестації здобувачів, яка відбувається на завершальному етапі навчання.

Кваліфікаційна робота є одним з основних видів самостійної роботи студентів і спрямована на закріплення, поглиблення й узагальнення знань з навчальних дисциплін, оволодіння методами наукових досліджень, формування навичок вирішення актуальних богословських проблем.

Підготовка кваліфікаційної роботи передбачає:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань здобувачів та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, педагогічних, методичних та інших завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою наукового дослідження та експерименту, пов'язаних із темою кваліфікаційної роботи.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Мета підготовки та захисту кваліфікаційної роботи: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності самостійно розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері богослов'я або у процесі професійної/освітньої діяльності, що передбачає проведення науково-теологічного дослідження, здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог, а також публічну апробацію та захист отриманих результатів.

Завдання підготовки та захисту кваліфікаційної роботи:

1. Академічно-дослідницькі завдання:

- систематизувати, критично проаналізувати та узагальнити наукові факти, історіографію, джерельну базу (Святе Письмо, праці Отців Церкви, канонічні акти) та сучасні теоретико-богословські концепції з теми дослідження;
- застосувати загальнонаукові та специфічні богословські методи студій (екзегетичний, герменевтичний, історико-критичний, порівняльно-догматичний, соціологічний) для вирішення обраної богословської проблеми;
- провести антропологічний, світоглядний та канонічний аналіз внутрішніх практик релігійних конфесій, історії виникнення догматичного й містичного богослов'я;

2. Прикладно-комунікативні завдання:

- обґрунтувати шляхи розв'язання актуальних практичних завдань у сфері державно-церковних взаємин, міжконфесійного спілкування, суспільної етики чи капеланського служіння;
- демонструвати високий рівень бібліографічної та комунікативної культури, дотримуючись норм академічної доброчесності, професійної етики та правових актів у галузі релігії;

3. Дидактично-цифрові завдання:

- розробити елементи навчально-методичного забезпечення (навчальні програми, методичні рекомендації, банки тестових завдань тощо) та цифровий контент на платформі LMS Moodle для викладання богословських дисциплін у закладах вищої, загальноосвітньої та духовної школи;
- публічно репрезентувати, аргументувати та захистити результати власного дослідження у формі наукової доповіді під час роботи Екзаменаційної комісії.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Виконання кваліфікаційної роботи магістра має сприяти формуванню **загальних та професійних компетентностей**, а також підтвердити досягнення випускником **програмних результатів навчання**, передбачених освітньо-професійною програмою.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері богослов'я або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність використовувати основи філософських знань для формування світоглядної позиції.

ЗК 7. Здатність використання сучасних соціально-комунікативні технології

Спеціальні (фахові) компетенції

СК 1. Здатність аналізувати основні етапи та закономірності історичного та релігійного розвитку суспільства для формування громадянської та патріотичної позиції.

СК 5. Здатність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності теолога на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій

СК 6. Здатність використовувати знання основних розділів теології і їх взаємозв'язок, збирати, систематизувати і аналізувати інформацію з теми дослідження.

СК 7. Готовність застосовувати основні принципи і методи науково-богословських студій, враховуючи єдність теологічного знання.

СК 9. Здатність до екзегетичного, герменевтичного, символічного та історико-критичного аналізу книг Святого Письма Старого та Нового Заповітів.

СК 12. Навички використання інформаційних технологій в освітній та професійній діяльності.

Програмні результати навчання

РН 1. Володіння культурою наукового мислення, узагальненням, аналізом і синтезом фактів і теоретичних положень; вміння розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, поєднувати

частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю; вміння самостійно аналізувати наукові факти й теоретичні положення, узагальнювати результати досліджень, формувати висновки.

РН 2. Демонстрація сформованості сукупності релігійних переконань, оцінок, поглядів та принципів, які визначають загальне бачення та релігійне розуміння світу і місце особистості у ньому, а також її релігійні позиції, програми поведінки та діяльності.

РН 8. Демонстрація знань основних етапів та закономірностей історичного та релігійного розвитку суспільства, уміння проводити його аналіз з метою формування громадянської та патріотичної позиції на сучасному етапі; вміння використовувати теоретичні знання для формування політичних переконань та свідомої патріотичної позиції.

РН 9. Демонстрація правових знань в різних сферах діяльності, зокрема правових актів релігійного спрямування.

РН 13. Демонстрація знання системи взаємозв'язку різних галузей християнської теології та уміння використовувати їх в науковій діяльності.

РН 15. Демонстрація знання специфіки історичного та віронавчального формування різних традицій; уміння аналізувати світоглядні моделі різних релігійних конфесій; уміння толерантно, будувати діалог з їхніми представниками з огляду на їхні сакраментальні символи.

РН 16. Демонстрація знань з історії виникнення Біблії, її перекладів на різні мови, термінологічної та історико-лінгвістичної особливості біблійних текстів, уміння дати їх екзегетичний, містичний та символічний аналіз, здійснювати тлумачення Святих Отців та вчителів Церкви.

РН 18. Демонстрація знання в галузі церковної історії, механізмів формування догматичного та містичного богослов'я, діянь Вселенських та Помісних соборів.

3. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра повинна містити такі обов'язкові елементи:

1. **Титульний аркуш** (встановленого зразка КПУ).
2. **Завдання на кваліфікаційну магістерську роботу** (підписане здобувачем, керівником та затверджене завідувачем кафедри).
3. **Реферат / Анотація** (українською та англійською мовами, з зазначенням обсягу, кількості джерел, мети, методів, результатів та ключових слів).
4. **Зміст** (послідовний перелік усіх розділів, підрозділів, висновків та додатків із зазначенням сторінок).
5. **Вступ** (обґрунтування актуальності теми, зв'язок із навчально-науковими програмами, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, наукова новизна, практичне значення, апробація результатів та структура роботи).
6. **Основна частина** (як правило, не менше ніж два-три розділи):

Розділ 1. Теоретико-методологічні та джерелознавчі засади дослідження: аналіз історіографії, богословських та релігієзнавчих джерел, концептуалізація понятійного апарату.

Розділ 2. Богословсько-екзегетичний або догматико-історичний аналіз проблеми: аналіз біблійних текстів, святоотцівського богослов'я, діянь соборів чи соціокультурного виміру.

Розділ 3. Практично-пастирський, дидактичний або міжконфесійно-комунікативний аспект: розробка методики викладання богословських дисциплін, електронних навчальних курсів у LMS Moodle, рекомендацій щодо державно-церковних відносин чи капеланства.

7. **Висновки** (узагальнені відповіді на поставлені у вступі завдання).

8. **Список використаних джерел** (згідно з чинними стандартами бібліографічного опису).

9. **Додатки** (ілюстративні матеріали, тексти розроблених тестів у форматі GIFT, таблиці, фрагменти першоджерел, акти впровадження тощо).

4. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ

Основний текст роботи (без урахування Списку джерел та Додатків) має становити 70–90 сторінок друкованого тексту.

Гарнітура та розмір шрифту: Times New Roman, кегль 14 pt (у таблицях та виносках допускається 10–12 pt).

Міжрядковий інтервал: 1,5 (вчений інтервал).

Поля сторінки:

Ліве — 30 мм;

Праве — 10 мм або 15 мм;

Верхнє — 20 мм;

Нижнє — 20 мм.

Абзацний відступ: 1,25 см (однаковий по всій роботі, не виконувати пробілами або клавішею Tab).

Вирівнювання: основного тексту — *за шириною*; заголовків — *по центру* або *з лівого краю* (без абзацного відступу).

Нумерація є наскрізною від титульного аркуша до останньої сторінки додатків. Номер сторінки проставляється у правому верхньому кутку арабськими цифрами без знаків «ст.», «с.» чи дефісів.

На титульному аркуші та завданні номер сторінки не ставиться, але вони враховуються у загальну нумерацію.

Вимоги до заголовків та розділів:

1. Кожен новий розділ (а також Вступ, Висновки, Список джерел, Додатки) починається з нової сторінки.

2. Підрозділи продовжуються на тій самій сторінці, де закінчився попередній підрозділ.

3. Заголовки розділів друкуються великими жирними літерами (наприклад: **РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ**).

4. Заголовки підрозділів друкуються малими жирними літерами з першої великої (наприклад: **1.1. Історіографія та стан наукової розробленості проблеми**).

5. Переноси слів у заголовках не допускаються. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Відстань між заголовком та текстом має становити 1 порожній рядок (або інтервал 12 pt).

Оформлення покликань та бібліографії:

Посилання у тексті оформлюються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела у списку та сторінки, наприклад: [12, с. 45] або [5, с. 112–114; 8, с. 23].

При цитуванні Святого Письма допускається загальноприйняте біблійне скорочення у дужках: (Ів. 3:16) або (Бут. 1:1–5).

Список використаних джерел: складається в алфавітному порядку або в порядку згадування у тексті. Оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 або міжнародного стандарту APA/Chicago. Першоджерела (Святе Письмо, канонічні акти, праці Отців Церкви) рекомендовано виділяти в окремий блок на початку списку.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ

1. Кваліфікаційна робота виконується здобувачем самостійно. Обов'язковою умовою допуску до захисту є перевірка роботи на відсутність академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації згідно з «Положенням про академічну доброчесність в КПУ».

2. Стан готовності роботи та дотримання вимог ОПП визначається на засіданні випускової кафедри (кафедри соціальної роботи та богослов'я) під час передзахисту.

3. Публічний захист проводиться відкрито і гласно на засіданні Екзаменаційної комісії.

4. Згідно з «Положенням про електронний репозитарій Класичного приватного університету», захищена магістерська робота підлягає обов'язковому розміщенню в електронному репозитарії КПУ для забезпечення відкритого доступу.

6. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Перелік розроблено із урахуванням змісту обов'язкових дисциплін ОПП (Філософія і аксіологія релігії, Соціологія релігії, Політологія релігії, Біблійна герменевтика та екзегетика, Актуальні проблеми сучасного богослов'я, Методика викладання богословських дисциплін, Історія світової релігійної думки, Історія християнства).

Блок 1. Біблійне богослов'я, герменевтика та екзегетика

1. Екзегетичний аналіз месіанських пророцтв Книги пророка Ісаї у святоотцівській традиції.

2. Богослов'я Заповіту у Книзі Буття: історико-герменевтичний аспект.

3. Символіка та містичне богослов'я в Євангелії від Іоанна: порівняльно-екзегетичне дослідження.

4. Пневматологічне вчення апостола Павла у Соборних посланнях: екзегеза та сучасне осмислення.

5. Притчі Ісуса Христа в синоптичних Євангеліях: контекст, соціокультурне значення та сучасне тлумачення.

6. Богословські концепції Книги Псалмів та їх сакраментально-богослужбова рецепція.

7. Герменевтика старозавітних випробувань: богословсько-антропологічний вимір Книги Йова.

8. Особливості тлумачення Книги Об'явлення Іоанна Богослова в історії християнської думки.

9. Переклади Святого Письма українською мовою: богословсько-лінгвістичний та герменевтичний аналіз.

10. Декалог у новозавітній перспективі: етично-герменевтичні виміри Проповіді на горі.

Блок 2. Догматичне, патрологічне та містичне богослов'я

11. Тринітарне вчення Великих Каппадокійців та його значення для сучасної християнської теології.

12. Христологічні суперечки V–VII ст. та їх розв'язання у діяннях Вселенських Соборів.

13. Антропологічна концепція св. Афанасія Великого у трактаті «Про втілення Богослова».

14. Вчення про нестворені фаворські енергії у богословській спадщині св. Григорія Палами.

15. Сотеріологічні моделі в історії християнського богослов'я: порівняльний аналіз.

16. Богословські засади християнської аскетичної та антропологічної практики у працях Отців Пустелі.

17. Еклезіологічна візія св. Кіпріана Карфагенського та її актуальність для міжконфесійного діалогу.

18. Вчення про Богородицю в контексті догматичного богослов'я та патрологічної писемності.

19. Есхатологічні візії в класичній патрологічній спадщині та їх сучасне концептуальне осмислення.

20. Сакраментологія християнської Церкви: богословський зміст та таїнственный вимір.

Блок 3. Філософія, аксіологія, соціологія та політологія релігії

21. Трансформація релігійної свідомості в умовах секуляризації та постсекуляризму: аксіологічний вимір.

22. Християнська етика в глобалізованому світі: відповіді на моральні виклики сучасності.

23. Соціодинаміка релігійності в сучасній Україні: феномен «віри без належності».

24. Моделі державно-церковних взаємин в Україні: юридичний та політологічний аналіз.

25. Соціальна концепція християнських церков як чинник формування громадянського суспільства.

26. Богословське осмислення понять «свобода», «відповідальність» та «права людини» в умовах демократизації.

27. Вплив релігійного чинника на націоезотеричні та патріотичні процеси в сучасній Україні.

28. Співвідношення віри та розуму у філософсько-богословській спадщині XX століття.

29. Релігійний фундаменталізм та модернізм як соціально-політичні та світоглядні феномени.

30. Християнський пацифізм та богослов'я «праведної війни»: історична еволюція та сучасні дискусії.

Блок 4. Історія християнства та світової релігійної думки

31. Розкол Християнської Церкви 1054 року: богословські, канонічні та соціокультурні передумови.

32. Богословські ідеї Реформації XVI ст. та їх вплив на розвиток протестантської думки.

33. Історія та специфіка формування християнського богослов'я на теренах України (X–XVII ст.).

34. Вплив Острозького освітньо-богословського осередку на збереження християнської ідентичності.

35. Берестейська та Ужгородська унії: богословський, канонічний та історичний аналіз.

36. Християнський екуменізм у XX–XXI ст.: проблеми, здобутки та перспективи міжконфесійного діалогу.

37. Порівняльний аналіз міжрелігійного діалогу християнства з іншими авраамічними релігіями (іудаїзм, іслам).

38. Розвиток богословської освіти в Україні у XIX – на початку XXI ст.: історико-теологічний огляд.

39. Християнські репрезентації у світовій філософсько-релігійній думці епохи Просвітництва.

40. Сучасні трансформації євангельського руху в Україні: віронавчальний та історико-практичний контексти.

Блок 5. Актуальні проблеми сучасного богослов'я та методика викладання

41. Методологічні засади викладання богословських дисциплін у закладах вищої та духовної освіти.

42. Проектування інтерактивного електронного контенту з богослов'я на платформі LMS Moodle.

43. Публічне богослов'я як інструмент міжконфесійної взаємодії та комунікації у медіапросторі.

44. Екологічне богослов'я (Еко-теологія): християнська відповідальність за збереження творіння.

45. Біоетичні проблеми сучасності (клонування, евтаназія, сурогатне материнство) у дзеркалі теології.

46. Капеланське служіння в Збройних Силах України: богословсько-практичні та духовно-психологічні засади.

47. Методика духовно-морального виховання дітей та молоді у недільних школах і релігійних громадах.

48. Цифровізація соціуму та віртуалізація релігійного життя: богословська оцінка та душпастирські виклики.

49. Особливості пастирського консультування та психологічно-духовного супроводу осіб у кризових станах.

50. Розробка освітньо-методичного комплексу з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного богослов'я».

ДОДАТОК А

ПРИКЛАДИ ДЕТАЛІЗОВАНОГО ЗМІСТУ (ПЛАНУ) КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Приклад 1. Біблійно-екзегетичний та практично-дидактичний напрям

ТЕМА: Притчі Ісуса Христа в синоптичних Євангеліях: екзегетичний аналіз та методика їх викладання у духовних закладах освіти

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИТЧЕВОГО ЖАНРУ В БІБЛІЙНІЙ ГЕРМЕНЕВТИЦІ

1.1. Історіографія та стан наукової розробленості проблеми у богословських студіях

1.2. Літературно-жанрова специфіка притч та їх соціокультурне середовище за часів Другого Храму

1.3. Методологія екзегетичного та герменевтичного аналізу синоптичних текстів

Висновки до Розділу 1

РОЗДІЛ 2. БОГОСЛОВСЬКИЙ ТА ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЦАРСТВА БОЖОГО У СИНОПТИЧНИХ ПРИТЧАХ

2.1. Есхатологічні та сотеріологічні мотиви у притчах про Царство (Євангелія від Матвія, Марка, Луки)

2.2. Морально-етичний та антропологічний вимір притч про милосердя та відповідальність

2.3. Символізм та містично-таїнственный контекст христологічного одкровення у синоптичних притчах

Висновки до Розділу 2

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ ЗАСВОЄННЯ ПРИТЧЕВОГО МАТЕРІАЛУ (НА БАЗІ LMS MOODLE)

3.1. Психолого-педагогічні та дидактичні особливості сприйняття біблійних текстів здобувачами освіти

3.2. Розробка електронного навчально-методичного комплексу та інтерактивних тестів у LMS Moodle з курсу «Біблійна екзегетика»

Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ (Додаток А. Графічні схеми міжтекстових паралелей синоптиків; Додаток Б. Банк тестових завдань для LMS Moodle)

Приклад 2. Соціально-політичний та міжконфесійний напрям

ТЕМА: Соціальна концепція християнських Церков як чинник розбудови державно-церковних взаємин та міжконфесійного діалогу в сучасній Україні

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО БОГОСЛОВ'Я В ПОСТСЕКУЛЯРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

1.1. Соціологія та політологія релігії як інструментарій аналізу соціального служіння.

1.2. Нормативно-правова база України щодо діяльності релігійних організацій та свободи совісті

1.3. Еволюція офіційних соціальних документованих позицій провідних християнських конфесій в Україні

Висновки до Розділу 1

РОЗДІЛ 2. БОГОСЛОВСЬКО-АКСІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНОГО ПАРТНЕРСТВА

2.1. Аксиологія прав людини, свободи та суспільного блага у християнській теологічній думці

2.2. Механізми взаємодії релігійних об'єднань із інститутами державної влади та місцевого самоврядування

2.3. Християнська етика та капеланське служіння в умовах сучасних суспільно-політичних викликів

Висновки до Розділу 2

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МІЖКОНФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

3.1. Принципи толерантності та запобігання міжконфесійним конфліктам у світлі християнської етики

3.2. Розробка та реалізація соціально-гуманітарного проєкту релігійної громади для подолання кризових станів у суспільстві

Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ (Додаток А. Порівняльна таблиця положень соціальних концепцій; Додаток Б. Проєкт угоди про співпрацю між релігійною громадою та соціальною службою)

Приклад 3. Догматико-патристичний та історико-богословський напрям

ТЕМА: Тринітарне вчення Великих Каппадокійців: догматичне формування, патрологічна спадщина та сучасне актуалізаційне значення

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИКО-БОГОСЛОВСЬКИЙ КОНТЕКСТ ТРИНІТАРНИХ СПУРЕЧОК IV СТОЛІТТЯ

1.1. Аріанська криза та Нікейський Собор 325 року: догматичний стан та термінологічна неоднозначність

1.2. Джерелознавча та патрологічна база: спадщина свв. Василя Великого, Григорія Богослова та Григорія Ніського

1.3. Методи патрологічного та догматико-критичного дослідження богословських текстів

Висновки до Розділу 1

РОЗДІЛ 2. БОГОСЛОВСЬКИЙ СИНТЕЗ ВЕЛИКИХ КАППАДОКІЙЦІВ ТА ЇХНІЙ ВНЕСОК У ПНЕВМАТОЛОГІЮ Й ТРИНІТОЛОГІЮ

2.1. Розмежування понять «сутність» (οὐσία) та «іпостась» (ὕποστασις): понятійний переворот у християнській філософії

2.2. Вчення про Божество Святого Духа та його обґрунтування у трактатах св. Василя Великого та св. Григорія Богослова

2.3. Персонологічний та монархічний вимір Отця як джерела Триєдиного Божества

Висновки до Розділу 2

РОЗДІЛ 3. РЕЦЕПЦІЯ КАППАДОКІЙСЬКОЇ ТРИНІТОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ БОГОСЛОВ'І ТА МЕТОДИКА ЇЇ ВИКЛАДАННЯ

3.1. Вплив каппадокійського богослов'я особистості на сучасну персонологічну екзистенційну теологію XX–XXI ст.

3.2. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять з «Патрології» та «Догматичного богослов'я» у закладах вищої освіти

Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ (Додаток А. Схема виведення тринітарної термінології; Додаток Б. План-конспект лекції та методична розробка семінару)

ДОДАТОК Б

ПРИКЛАДИ РЕФЕРАТУ (АНОТАЦІЇ) ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В8 БОГОСЛОВ'Я.

Реферат розміщується на початку роботи після титульного аркуша та змісту і подає стисло характеристику дослідження, його структури, обсягу, методів, компетентностей та ключових результатів.

Приклад 1. Для роботи з біблійно-екзегетичної та дидактичної тематики

РЕФЕРАТ

Обсяг роботи: 82 сторінки, 3 розділи, 12 рисунків, 4 таблиці, 3 додатки. Список використаних джерел містить 85 найменувань.

АНОТАЦІЯ Козак О. В. Притчі Ісуса Христа в синоптичних Євангеліях: екзегетичний аналіз та методика їх викладання у духовних закладах освіти. — Кваліфікаційна магістерська робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю В8 Богослов'я (освітня програма «Богослов'я»). — Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2026.

Об'єкт дослідження: притчевий корпус синоптичних Євангелій (від Матвія, Марка, Луки) та освітній процес у закладах духовної освіти.

Предмет дослідження: екзегетичний зміст, сотеріологічна специфіка синоптичних притч та методичні засади їх викладання із застосуванням цифрових освітніх технологій (LMS Moodle).

Мета роботи: розв'язання комплексної богословсько-дидактичної проблеми через здійснення екзегетично-герменевтичного аналізу притч про Царство Боже та розробку електронного навчально-методичного контенту для їх викладання.

Методи дослідження: історико-критичний, порівняльно-герменевтичний, контекстуальний та екзегетичний аналіз біблійних текстів, а також метод педагогічного проектування навчальних курсів.

Основні результати дослідження:

1. Досліджено соціокультурний та релігійний контекст виникнення притчевого жанру за часів Другого Храму, визначено герменевтичні принципи їх тлумачення у святоотцівській традиції.

2. Здійснено поглиблений екзегетичний аналіз есхатологічних та сотеріологічних мотивів у синоптичних притчах, виявлено їхній христологічний та антропологічний вимір.

3. Розроблено та апробовано електронний навчально-методичний комплекс з вивчення біблійної екзегетики на платформі LMS Moodle, що включає методичні рекомендації, банкі тестових завдань та інтерактивні завдання для здобувачів вищої та духовної освіти.

Практичне значення отриманих результатів: матеріали та дидактичні розробки можуть бути використані у викладанні дисциплін «Біблійна герменевтика та екзегетика», «Методика викладання богословських

дисциплін», а також при створенні онлайн-курсів у закладах вищої освіти та недільних школах.

Ключові слова: СИНОПТИЧНІ ЄВАНГЕЛІЯ, ПРИТЧІ ІСУСА ХРИСТА, ЕКЗЕГЕТИКА, БІБЛІЙНА ГЕРМЕНЕВТИКА, ЦАРСТВО БОЖЕ, LMS MOODLE, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ БОГОСЛОВ'Я.

Приклад 2. Для роботи із соціально-політичної та міжконфесійної тематики

РЕФЕРАТ

Обсяг роботи: 78 сторінок, 3 розділи, 2 таблиці, 2 додатки. Список використаних джерел містить 92 найменування.

АНОТАЦІЯ Шевченко М. І. Соціальна концепція християнських Церков як чинник розбудови державно-церковних взаємин та міжконфесійного діалогу в сучасній Україні. — Кваліфікаційна магістерська робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю В8 Богослов'я (освітня програма «Богослов'я»). — Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2026.

Об'єкт дослідження: соціальне служіння та суспільно-політична позиція християнських Церков в Україні.

Предмет дослідження: богословсько-аксіологічні засади, нормативно-правові механізми та практики реалізації соціальних концепцій християнських конфесій у системі державно-церковних відносин.

Мета роботи: обґрунтування богословсько-соціальних засад співпраці Церкви та держави й розробка прикладних моделей міжконфесійної взаємодії в гуманітарній сфері.

Методи дослідження: соціологічний та політологічний аналіз релігії, системно-структурний, порівняльно-правовий, аналіз документів та міжконфесійного діалогу.

Основні результати дослідження:

1. Проаналізовано нормативно-правове поле України щодо забезпечення свободи совісті та діяльності релігійних організацій у постсекулярний період.

2. Проведено порівняльно-богословський аналіз офіційних соціальних концепцій провідних християнських конфесій України щодо питань прав людини, патріотизму, капеланства та соціально-етичної відповідальності.

3. Визначено та систематизовано ефективні моделі партнерства між релігійними громадами та органами державної влади, розроблено соціально-гуманітарний проєкт подолання суспільних криз та підтримки постраждалих осіб.

Практичне значення отриманих результатів: висновки роботи можуть застосовуватися в практичній діяльності релігійних організацій, органів державної влади та місцевого самоврядування (у відділах зв'язків із релігійними об'єднаннями), а також при викладанні курсів «Соціологія релігії» та «Політологія релігії».

Ключові слова: соціальне богослов'я, соціальна концепція, державно-церковні взаємини, міжконфесійний діалог, християнська етика, капеланство, соціальне служіння.

ДОДАТОК В. ПРИКЛАД ТИТУЛЬНОГО АРКУША**КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

(повне найменування вищого навчального закладу)**ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ І МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))**КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА БОГОСЛОВ'Я**

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**

на тему **СОЦІАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ**
ЯК ЧИННИК РОЗБУДОВИ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВЗАЄМИН ТА
МІЖКОНФЕСІЙНОГО ДІАЛОГУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Виконав (ла)

студент (ка) групи _____

спеціальності В8 Богослов'яосвітня програма Богослов'я(шифр і назва спеціальності, освітньої програми)освітній ступінь магістрXXXXXXXXXXXX X. X.(прізвище та ініціали)Керівник проф., д.н. XXXXXXXXXX X.X.(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

Підпис

. XXXXXXXX X.X., , Прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2026 р.

ДОДАТОК Г

БЛАНК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

«КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Інститут журналістики і масової комунікації
Кафедра соціальної роботи та богослов'я

Ступінь вищої освіти: магістр
Спеціальність: В8 Богослов'я
Освітня програма: Богослов'я

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
соціальної роботи та богослов'я

_____Станіслав КАТАЄВ
“_____” _____ 202__ року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____,
керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора університету від “___” _____ 202__р. № _____

2. Термін подання студентом роботи _____р..

3. Вихідні дані до роботи

---

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

ДОДАТОК Г

ПРИКЛАДИ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В8 БОГОСЛОВ'Я

Завдання є офіційним документом, який оформлюється науковим керівником, підписується здобувачем і затверджується завідувачем кафедри. Воно визначає календарний план, етапи виконання та фахові компетентності, які має продемонструвати магістрант.

Приклад 1. Для біблійно-екзегетичного та дидактичного дослідження

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

1. **Тема роботи:** Притчі Ісуса Христа в синоптичних Євангеліях: екзегетичний аналіз та методика їх викладання у духовних закладах освіти
2. **Термін подання роботи студентом на кафедру:** 21 грудня 2026 року
3. **Вихідні дані до роботи:** текст Святого Письма (Новий Заповіт українською та мовою койне), праці Святих Отців Церкви (св. Іоанн Золотоустий, блаж. Феофілакт Болгарський), патрологічні джерела, навчальна програма з Біблійної герменевтики та екзегетики, освітня платформа LMS Moodle КПУ.
PDF
4. **Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити):**
  - 1) Дослідити соціокультурне середовище за часів Другого Храму та історіографію вивчення притчевого жанру.
  - 2) Здійснити екзегетичний та сотеріологічний аналіз синоптичних притч про Царство Боже та милосердя.
  - 3) Проаналізувати христологічний, антропологічний та етичний вимір притчевого богослов'я .

Розробити методичні матеріали та електронний курс для викладання біблійних притч у LMS Moodle.
5. **Перелік графічного та ілюстративного матеріалу:** таблиці порівняльного аналізу синоптичних паралелей, банк тестових завдань у форматі GIFT/Moodle, структурно-логічна схема навчального модуля.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Етапи виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітка про виконання
1.	Підбір та опрацювання джерельної бази, розробка детального плану роботи	01.09.2026 – 30.09.2026	Виконано
2.	Написання Розділу 1. Теоретико-методологічні засади та герменевтика	01.10.2026 – 20.10.2026	Виконано
3.	Написання Розділу 2. Екзегетичний та сотеріологічний аналіз притч	21.10.2026 – 10.10.2026	Виконано
4.	Написання Розділу 3. Методична розробка електронного курсу в Moodle	11.11.2026 – 30.11.2026	Виконано
5.	Формування висновків, вступу, додатків та перевірка на плагіат	01.12.2026 – 20.12.2026	Виконано
6.	Подання роботи на передзахист на засіданні випускової кафедри	21.12.2026	Виконано

Студент: _____ (Підпис)

Науковий керівник: _____ (Підпис)

Приклад 2. Для соціально-політичного та державно-церковного дослідження

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Тема роботи: Соціальна концепція християнських Церков як чинник розбудови державно-церковних взаємин та міжконфесійного діалогу в сучасній Україні

Термін подання роботи студентом на кафедру: 21 грудня 2026 року

Вихідні дані до роботи: Закони України «Про свободу совісті та релігійні організації», офіційні документи та соціальні концепції УЦХВЕ, ПЦУ, УГКЦ, статистичні дані соціологічних досліджень щодо рівнів релігійності в Україні, статутні документи релігійних громад.

Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

1) Опрацювати нормативно-правове поле діяльності релігійних організацій та соціологічний інструментарій дослідження релігії.

2) Провести порівняльно-богословський аналіз соціальних концепцій християнських конфесій України щодо питань свободи, відповідальності та патріотизму.

3) Дослідити практики капеланства, морально-етичної відповідальності та соціального служіння у період суспільних викликів.

Обґрунтувати міжконфесійні та комунікативні моделі розбудови партнерства між релігійними громадами й державою.

Перелік графічного та ілюстративного матеріалу: порівняльні таблиці напрямів соціального служіння, схеми взаємодії капеланських служб із державними інституціями, проєкт типового договору про співпрацю.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Етапи виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітка про виконання
1.	Аналіз законодавства, соціальних концепцій та аналітичних звітів	01.09.2026 – 30.09.2026	Виконано
2.	Написання Розділу 1. Методологія та правові засади соціального богослов'я	01.10.2026 – 20.10.2026	Виконано
3.	Написання Розділу 2. Богословсько-аксіологічний аналіз соціальних концепцій	21.10.2026 – 10.10.2026	Виконано
4.	Написання Розділу 3. Практичне проєктування міжконфесійної співпраці	11.11.2026 – 30.11.2026	Виконано
5.	Систематизація матеріалів, перевірка на наявність плагіату та оформлення	01.12.2026 – 20.12.2026	Виконано
6.	Подання роботи для проходження передзахисту	21.12.2026	Виконано

Студент: _____ (Підпис)

Науковий керівник: _____ (Підпис)